

FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN 2019-2022

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Høyres og FrPs felles forslag

Sak 100/18

Økonomiplan for Fredrikstad kommune 2019-2022

1. Med hjemmel i kommunelovens paragraf 44 vedtas Fredrikstad kommunes handlingsplan for perioden 2019-2022 med netto utgiftsrammer fordelt på de enkelte tjenesteområder og investeringsrammer med finansiering slik det fremkommer i dette dokumentet

EN PLAN FOR OMSTILLING

Partiene ønsker å støtte rådmannens arbeid med langsiktige og systematiske resultatforbedringer for å skape et nytt og lavere kostnadsnivå. Ved å engasjere Agenda Kaupang som rådgiver har rådmannen skapt en ny referanseramme for økonomiarbeidet.

Vi innretter oss etter en planprosess hvor bystyret i juni vedtar de overordnede strategiene. I desember vedtas handlingsplan med detaljert budsjett. Partiene la i desember 17 frem sitt detaljerte budsjett og investeringsplan. Dette er fortsatt retningsgivende for partienes arbeid. Vi leverer i dette dokumentet våre overordnede kommentarer til rådmannens økonomiplan. Vi vil i budsjettbehandlingen i desember innarbeide oppdaterte investeringsplaner og detaljert tiltaksplan.

Økonomiske forbedringstiltak bør alltid utvikles gjennom brede prosesser som involverer ledelse, medarbeidere og tillitsvalgte. Våre partier ønsker i størst mulig grad å støtte opp under det arbeidet kommunens organisasjon nå har gjort for å redusere kostnader og forbedre kvalitet i vårt tjenestetilbud.

Fredrikstad kommune står overfor økende økonomiske utfordringer. Etter en årrekke med ekspansiv offentlig pengebruk for å motvirke fallet i oljesektoren, må Norge nå dempe kostnadsveksten i offentlig sektor for å legge til rette for vekst og verdiskapning i privat sektor. Fredrikstad kommune må yte sin del av bidraget til dette.

Partiene ønsker å forbedre kommunen drift med fokus på blant annet følgende elementer:

- Generelle driftsforbedringer og innsparinger
- Omprioriteringer
- Utvidet interkommunalt samarbeid, inkludert et bredere innkjøpssamarbeid mellom kommuner rundt Oslofjorden
- En begrenset og forsiktig konkurranseutsetting av rene kommunale støttefunksjoner, men ikke av kommunale kjerneoppgaver

En stor mulighet i alt kommunalt forbedringsarbeid i årene fremover er nye teknologiske løsninger. Vi vet at ny teknologi gir revolusjonerende forbedringsmuligheter innenfor alle kommunale arbeidsfelt, som skole, omsorg, forvaltningsoppgaver, teknisk drift og administrative funksjoner. Det er avgjørende at arbeidsprosesser automatiseres slik at ressurser flyttes fra administrasjon til direkte tjenesteyting i årene som kommer. Mulighetene er store for både å levere bedre tjenester til våre brukere og samtidig en redusert skatte- og avgiftsbyrde.

Vi vil ruste Fredrikstad for en mer usikker fremtid. Partiene mener vi må bruke kommunens begrensede midler der de behøves mest. Det betyr at vi må prioritere det viktigste og prioritere *bort* det som er minst viktig. Det er innbyggerne som alltid skal stå i fokus, og brukerne av kommunens tjenester må alltid komme først.

- Vi har fokus på byutvikling og en mer miljøvennlig by
- Vi styrker næringslivet for å skape nye arbeidsplasser
- Vi prioriterer barn og unges oppvekstvilkår
- Vi har sterkt fokus på omsorg, helse- og velferd
- Fremtidige investeringer må baseres på en trygg økonomisk basis
- Vi vil ha stram økonomistyring og stor omstillingsevne

Fra politisk nivå bør vi først og fremst styre gjennom langsiktige mål og prioriteringer. Når det gjelder de langsiktige føringene for økonomiplanperioden vil partiene klargjøre følgende:

- Partiene støtter rådmannens vurdering av at tiltak for å redusere driftsnivået er nødvendig. Analysen av driftsnivået viser at kommunen, sammenlignet med andre, har stort potensiale til både å redusere kostnadene og også øke kvaliteten. Partiene mener effekten av tiltak kan økes vesentlig ut over rådmannens forslag.
- Vi vil gå i mot økning i eiendomsskatten. Nivået skal gradvis reduseres, først og fremst på næringseiendommer. Vårt mål er at eiendomsskatten er avviklet i 2025.
- Partiene støtter en videreutvikling av eldreomsorgen med økt vekt på heldøgns, åpen omsorg. Vi tror at det i løpet av handlingsplanperioden vil være behov for en større økning i heldøgns omsorgsplasser enn hva rådmannen legger opp til. Holmen II bygges på den tidligere "sykehjemstomta" ved Vesterelven.
- Vi tar i denne omgang ikke ny stilling til omsorgssenterstruktur eller skolestruktur.
- Generelt er vi bekymret over at mange av kommunens investeringer er uforståelig kostnadskrevenende. Bro til Isegran, opprusting av Dampskipsbrygga og ny Floa-vei er noen få eksempler.
- Vi må redusere kostnadsbasen i vår løpende drift. Men samtidig må vi også øke innsatsen på noen områder. Det gjelder særlig vedlikehold av veier og bygninger.
- Kommunens seksjon for økonomi og organisasjon er ikke omfattet av de planlagte kostnadsforbedringene i kommende periode. Vi går ut fra at dette er noe rådmannen kommer tilbake til, og at det lages en ambisiøs plan for resultatforbedringer. Robotisering bør gi grunnlag for helt nye driftsformer.

Vedlegg- og innspill

Partiene vil påpeke at innsparingsforslagene i vedlegg i hovedtrekk støttes, men vil være opptatt av at grunnleggende rettigheter for den enkelte tjenestemottaker skal ivaretas.

Partiene tar ikke stilling til de enkelte innsparingsforslag i denne omgang, men vil vurdere forslagene i handlingsplanen som behandles i desember.

FELLES RAMMEFORUTSETNINGER

Partiene støtter rådmannens vurdering av at tiltak for å redusere driftsnivået er nødvendig. Gjennomført analyse av driftsnivået viser at kommunen, sammenlignet med andre, har stort potensiale til redusert driftskostnadsnivå. Partiene mener effekten av tiltak kan økes vesentlig ut over rådmannens vurdering.

Det er et mål for partiene at eiendomsskatten trappes ned og utfases innen 2025.

Egenbetalinger

Partiene er opptatt av at Fredrikstad må være en kommune med gode rammevilkår. Derfor er det viktig at våre tjenester til innbyggere og næringsliv er av god kvalitet til riktig pris.

Partiene vil derfor ikke øke egenbetaling for noen av seksjonene utover lønns- og prisvekst. Dette gjelder også de egenbetalinger som baserer seg på selvkost. Skulle kostnadene for driften av tjenestene som tilbys være høyere enn lønns- og prisvekst, så må disse tjenestene gjennomgås og effektiviseres. Gjennomgangen må både se på kvalitet, omfang og pris. Partiene vil heller ikke justere med mer enn lønns- og prisvekst på de tjenester som ikke har vært regulert de senere årene.

Partiene støtter ikke økt egenbetaling for opphold i barnehager eller SFO nå.

Økonomistyring – økonomiske rammebetingelser

Inntektene

På inntektssiden av budsjettet følger partiene rådmannens forslag på alle andre områder enn eiendomsskatt.

Eiendomsskatt for næring reduseres gradvis hvert år fra og med 2019 og avvikles i 2021.

Utgiftene

Utgiftsreduksjonene for perioden er ført under driftsforbedringer (effektiviseringsbehov).

Partiene vil peke på en rekke tiltak som kommunen kan sette i verk for å redusere kostnader og øke kvaliteten i tjenestene, slik som bedre innkjøpsrutiner, salg av kommunale eiendommer, konkurranseutsetting av diverse virksomheter, reduksjon i sykefravær, generelle kostnadskutt og andre tiltak. Dette muliggjør resultatforbedring uten at tjenestene kuttes.

Netto utgiftsrammer er lik rådmannens forslag.

FREDRIKSTAD KOMMUNE						
(nettorammer i mill kr)	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Fra 2018 i 2018 kroner	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inntekter						
Skatt	-1 991,9	-2 041,7	-2 041,7	-2 041,7	-2 041,7	-2 041,7
Rammetilskudd	-2 044,8	-2 107,9	-2 107,9	-2 107,9	-2 107,9	-2 107,9
Realvekst frie inntekter		0,0	-33,2	-66,7	-100,4	-134,4
<i>Eiendomsskatt</i>	-250,9	-259,6	-262,2	-233,3	-208,2	-180,0
Sum frie inntekter	-4 287,5	-4 409,1	-4 444,9	-4 449,5	-4 458,1	-4 463,9
Bundne utgifter						
Renteutgifter- lån vedtatt t.o.m. bud 2017	114,0	115,7	120,0	131,2	147,1	170,6
Renteinntekter	-73,0	-45,9	-47,1	-48,7	-49,5	-50,6
Avdrag - lån vedtatt t.o.m bud 2017	243,7	235,2	234,0	233,3	233,3	236,6
<i>Kapitalutg. nye investeringer fra 2018</i>		4,5	16,4	43,4	84,3	141,6
Kapitalutg. nye selvfinansierende inv.2018		5,6	18,8	35,4	45,1	68,7
Renter/avdrag - dekkes gj. bruker/stat ol.	-119,1	-135,9	-156,8	-174,3	-179,2	-185,2
Kompensasjonstilskudd - stat	-14,4	-16,9	-15,1	-14,3	-13,1	-11,7
Overføring fra FREVAR KF	-8,0	-8,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Utbytte	-11,5	-21,0	-22,0	-22,0	-26,0	-26,0
Sum netto kapitalkostnader	131,6	133,3	138,2	174,0	232,1	333,9
Diverse fellesutgifter	14,5	79,4	100,3	96,8	96,6	80,2
<i>Effektiviseringsbehov</i>		0,0	0,0	-28,5	-56,6	-82,3
Til kirketjenester	40,5	42,1	41,5	41,4	41,4	41,4
Andre trossamfunn	6,7	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Sum	61,8	127,4	147,7	115,8	87,4	45,3
Til disp. drift og investeringer	-4 094,2	-4 148,4	-4 159,0	-4 159,8	-4 138,6	-4 084,7
NETTO UTGIFTSRAMMER:						
Økonomi og organisasjonsutvikling	187,0	192,8	201,2	197,2	200,0	197,2
Kultur, miljø og byutvikling	177,5	156,9	155,5	152,3	152,3	152,3
Teknisk drift	408,8	423,0	402,5	395,9	394,5	390,5
Utdanning og oppvekst	1 525,4	1 575,1	1 563,3	1 550,3	1 545,3	1 542,1
Helse og velferd	1 674,2	1 783,4	1 788,7	1 783,8	1 794,2	1 766,9
Sum	3 973,0	4 131,1	4 111,2	4 079,5	4 086,4	4 049,1
Korr. interne finans.tran.						
Netto internt driftsresultat	-122,4	-17,3	-47,8	-80,3	-52,2	-35,6
- Bruk/overføring - disposisjonsfond (netto)	115,4	2,3	20,0	36,8	23,7	12,1
- Innovasjon/omstilling			10,0	10,0	10,0	10,0
- Disposisjonsfond Smart Fredrikstad/økt valgdeltakelse		0,0	-2,5	-1,5	-1,5	-1,5
- Egenkapital til investeringsbudsjett	7,0	15,0	20,0	35,0	20,0	15,0
Disp. netto internt driftsres.	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0

Negative tall uttrykker i denne sammenheng inntekter/overskudd

Fra 2020 mener partiene at resultatforbedringer må intensiveres ut over rådmannens forslag (effektiviseringsbehov).

Rammefinansierte investeringer	2018	2019	2020	2021	2022
Felles investeringer	22,7	19,1	6,3	6,3	5,0
Kulturtjenester	33,8	119,5	190,3	210,9	223,0
Teknisk drift	115,8	129,7	133,8	137,7	70,5
Helse og velferd	108,6	152,6	232,0	266,5	95,3
Oppvekst	108,6	292,0	312,4	338,0	145,7
Kirketjenester	16,0	15,0	12,0	12,0	6,0
Egenkapital innskudd KLP	17,6	19,4	21,3	23,4	25,8
Sum netto investeringer	423,1	747,3	908,1	994,8	571,2
Fra investeringsfond	17,6	19,4	21,3	23,4	25,8
Bruk av disp.fond	4,0 [▼]	11,0	-	-	60,0
Overføring fra drift (IT inv.)	15,0	20,0	35,0	20,0	15,0
Overføring fra drift (tilbakebetaling lån inv.fond)	1,3	1,3	0,6	0,5	0,5
MVA-kompensasjon	68,2	159,8	176,6	186,0	144,1
Lånebehov	317,1	535,9	674,6	764,9	325,8
Selvfinansierte investeringer					
VAR	196,9	199,2	154,3	149,0	160,9
Teknisk drift	2,7	1,0	1,0	1,0	0,0
Eiendomsutvikling	8,8	28,8	3,6	3,6	0,0
Boligstrategi (BOSO)	43,3	104,9	40,3	47,4	69,3
Sum netto selvfinans	251,7	333,9	199,2	201,0	230,2
MVA-kompensasjon	0,8	4,8	0,5	0,5	0,0
Salgsinntekter - vann og avløp	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Investeringsfond bolig/næring	-21,2	4,8	-15,4	-0,4	0,0
Salg bolig/næringstomter/eiendomsutvikling	30,0	24,0	19,0	4,0	0,0
Lånebehov	240,1	298,3	193,1	194,9	228,2

Endringer:

Arena Fredrikstad sluttføres som opprinnelig plan i 2022

Biler og maskiner reduseres

Åledalslinja finansieres med 60 millioner i perioden

Flerbrukshall Lunde med 35 millioner i 2020

Det investeres ikke i ridesenter på østsiden

Dampskipsbrygga beholdes som i dag

Gamlebyen fengsel er redusert

Dampskipsbrygga er redusert

Seksjonene

Seksjon for kultur, miljø og byutvikling

Våre omprioriteringer innenfor rammen i 2019

- Øke tilskuddsmidler kulturminner med 0,25 millioner kroner
- Øke tilskuddsmidler idrett og klubb-eide baner med 1,5 millioner
- Øke tilskuddsmidler til kulturinstitusjoner, festivaler og kulturarrangementer med 1,0 millioner.
- Øke tilskuddsmidler til FRID med 0,35 millioner.
- Olympiatoppen etablering 0,2 millioner i driftstilskudd.
- Prosjekt knyttet til levekår for barn og unge, med 0,5 millioner

Verbalforslag

- Evaluering av kulturskolen, tilbud, utgifter og egenbetalinger.
- Kino vurderes som kommunalt eller interkommunalt selskap, eller som en annen selskapsform.

Seksjon for teknisk drift

Noen justeringer innen investeringer

Seksjon for utdanning og oppvekst

Våre omprioriteringer innen rammen i 2019

- Vi prioriterer ressurser til etter og videreutdanning med 2 millioner kroner
- Årsverk til fordeling til skoler med spesielle utfordringer knyttet til elever med særskilte utfordringer styrkes med 2 millioner
- Kompetansemidlene til barnehagene styrkes med 1 million
- Skolehelsetjenesten styrkes med 1 million, inkluderer også videregående skoler.
- Arbeidet med oppsøkende virksomhet (utekontakten) styrkes med 2 millioner
- Barnevernet styrkes med 3 millioner
- NyVigra støttes med 0,7 millioner årlig
- Virksomheten Jonas styrkes med 1 million
- Rådgivningstjenesten styrkes med 1 million.
- Sommerbarnehage finansieres med 0,5 millioner
- Spesialundervisning styrkes med 2 millioner

Verbalforslag

- Det bør innføres fleksibel åpningstid (kveldstid) i utvalgte barnehager
- Det tilrettelegges for at hjemmebesøk gjøres obligatorisk, der barn har fravær fra skole eller barnehage, slik at hjelpetjenesten kan sikre barns levekår
- Sommerskole bør vurderes

- Etablering av en kunnskap-prosjektbase, et senter for nettverksbygging, samarbeid og kompetanseheving blant lærere utredes
- Økt spesialpedagogisk kompetanse skal inn som et av skolens satsningsområder
- Det gjøres en vurdering på om skoleledelse bør være felles for flere skoler
- Høyre og FrP ønsker økt privat barnehagedrift

Seksjon for helse- og velferd

Våre omprioriteringer innen rammen i 2019

- Det settes av 3 millioner kroner til prosesskartlegging og plan for velferdsteknologi, fordeles på 2018 og 19
- Prosjekt fremtidens dagtilbud finansieres med 2 millioner i 2018 og 2 millioner i 19
- Lottemodellen starter opp igjen på tre sykehjem, 1 million
- Det innføres et prøveprosjekt med allergivennlig hund på sykehjem, 0,2 millioner
- Kommunens omsorgstilbud styrkes ved at det legges inn 5 millioner kroner per år til legeårverk, fysioterapi og ergoterapi
- Det settes av 2 millioner i 2018 til prosjektering av Holmen II
- Vi opprettholder tilskuddet til frivillige med 1,6 millioner
- Tjenester til funksjonshemmede opprettholdes med 5,7 millioner

Verbalforslag

- Utvide tilbudet med redusert pris for mat fra kommunens kjøkken for bedre helse
- Gjennomgang av innhold på kortidssentrene ved Borge og Værste. Primært styrking av legetjenesten og andre spesialtjenester ved kortidssentrene
- Vi vil sammen med VTA bedriftene og ideelle organisasjoner se nærmere på hvordan kommunen kan skreddersy fremtidens tilbud for flere grupper
- Vi vil tilby rusavhengige hjelp gjennom private og ideelle organisasjoner, og vi vil styrke ettervernet i nært samarbeid med andre
- Dagtilbud for hjemmeboende med demensdiagnose styrkes
- Holmen II – bygges på «sykehjemstomta» ved Værstebroa som et selvfinansierende prosjekt. Det søkes samarbeid med høyskolen for å se på samlokalisering/samarbeid med studenter
- Effektivisere og prioritere tjenestene for å opprettholde lave egenbetalinger for helse og velferdstjenester for våre innbyggere
- Trygghetsalarmene utvikles digitalt, slik at flere kan få tilgang til alarm

